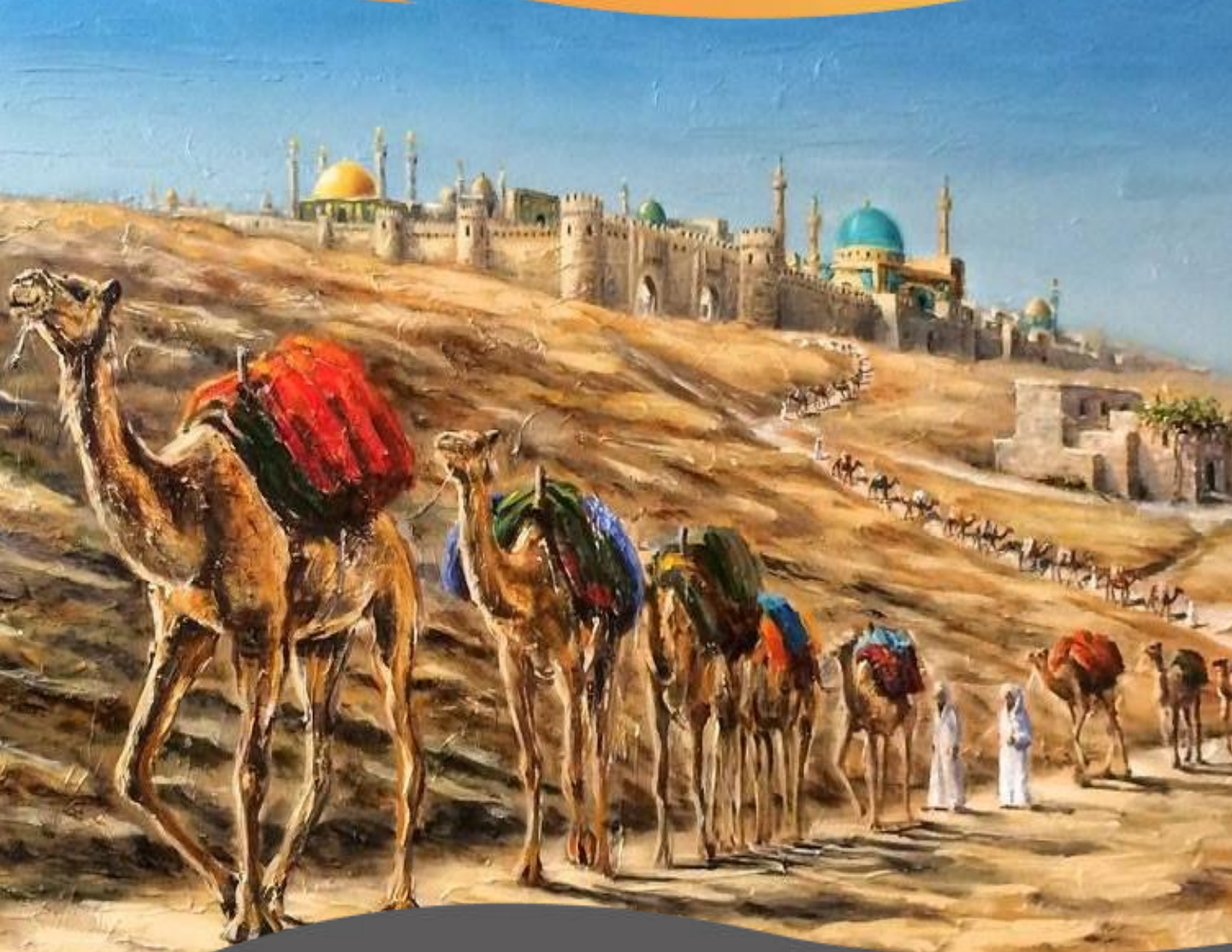

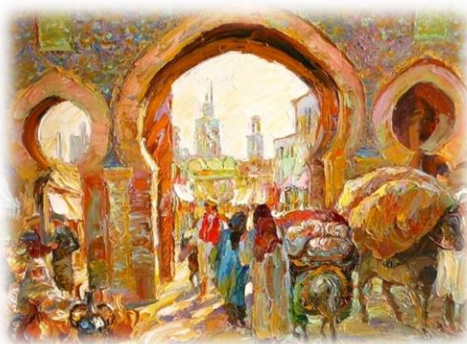
ANDIJON VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

*(2021- yil yanvar-sentabr
oylari uchun dastlabki
ma'lumot)*

O'zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirish strategiyasi diversifikatsiyalangan va raqobatbardosh iqtisodiyotni yaratishga, innovatsion texnologiyalar va bozorni boshqarishning yangi usullaridan foydalangan holda milliy resurslardan maksimal darajada foydalanishga yo'naltirilgan. Mamlakatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan, tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o'z ta'sirini o'tkazadi.

2021- yilning yanvar-sentabr oylari yakuni bilan viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) **2 171,7** mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2020- yilga nisbatan **71,9** mln. AQSh dollariga yoki **8,6** % ga o'sdi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI VA BALANSI

(yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

	2020- yil	2021- yil	O'sish sur'ati, % da	Jamiga nisbatan, % da
 Tashqi savdo aylanmasi	1 999,7	2 171,7	108,6	x
 Eksport	403,5	629,3	155,9	100,0
 tovarlar	400,8	624,8	155,9	99,3
 xizmatlar	2,7	4,5	166,1	0,7
 Import	1 596,2	1 542,4	96,6	100,0
 tovarlar	1 527,2	1 460,4	95,6	94,7
 xizmatlar	69,0	82,0	118,9	5,3
 Saldo	-1 192,7	-913,1	x	x

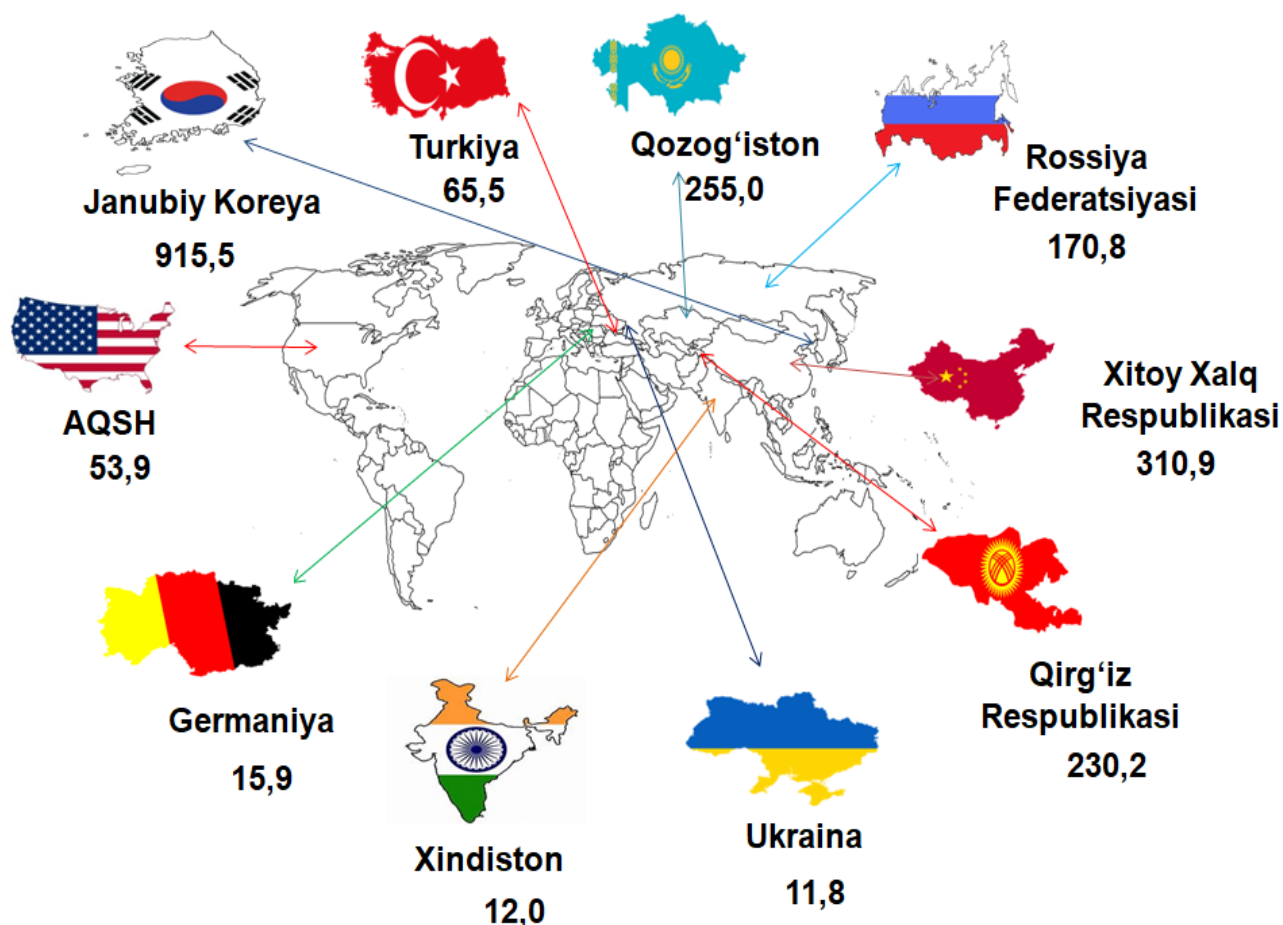

Ma'lumot uchun: O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

TSAda eksport hajmi **629,3** mln. AQSh dollariga (**55,9** % ga o'sdi) va import hajmi **1 542,4** mln. AQSh dollariga (**3,4** % ga kamaydi) yetdi. Hisobot davrida – **913,1** mln. AQSh dollari qiymatida passiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

ANDIJON VILOYATI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN DAVLATLAR

(2021- yil yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

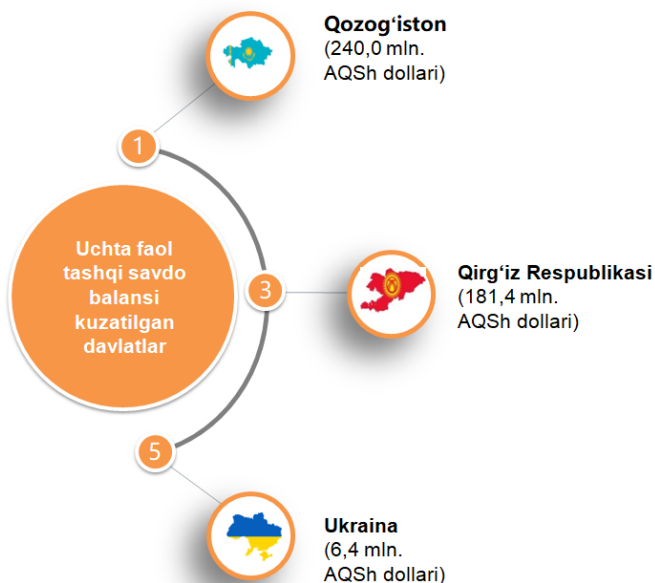
Iqtisodiyotning real sektori tarmoqlari va korxonalarining barqaror va uzluksiz ishlashini ta'minlash uchun viloyatda zarur resurslar bazasi yaratilgan. Eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlarga import tovarlarning o'rnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarish va sanoat ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish natijasida erishildi.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalaridagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

TSAda so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, Qozog'iston, Qirg'iz Respublikasi va Turkmaniston bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoqda. Boshqa davlatlar (qo'shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSAda XXR, Turkiya, Xindiston, Ukraina, Polsha, Slovakiya va Moldova Respublikasi davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

HAMKOR-DAVLATLAR ICHIDA 3 TA YIRIK FAOL TASHQI SAVDO BALANSI KUZATILGAN DAVLATLAR (2021- yil yanvar-sentabr)

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha 20 ta yirik hamkor-davlatlar orasidan uchta davlatda faol tashqi savdo balansi kuzatilgan, xususan, Qozog'iston (**240,0** mln. AQSh dollari), Qirg'iz Respublikasi (**181,4** mln. AQSh dollari), Ukraina (**6,4** mln. AQSh dollari), shular jumlasidandir. Qolgan 17 ta davlatlar bilan passiv tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

Andijon viloyati jahonning **68** ta mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSA ning nisbatan salmoqli hissasi Koreya Respublikasi (**42,2** %), Xitoy Xalq Respublikasida (**14,3** %), Qozog'istonda (**11,7** %), Qirg'iz Respublikasi (**10,6** %) va Rossiya Federatsiyasida (**7,9** %) qayd etilgan.

ANDIJON VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

	Davlatlar	2019- y.	2020- y.	2021- y.
	Koreya Respublikasi	1 020,9	1 010,3	915,5
	<i>Eksport</i>	0,8	0,4	0,5
	<i>Import</i>	1 020,1	1 009,9	915,0
	Xitoy Xalq Respublikasi	219,2	240,5	310,9
	<i>Eksport</i>	95,4	42,6	70,4
	<i>Import</i>	123,8	197,9	240,5
	Qozog'iston	102,3	116,8	255,0
	<i>Eksport</i>	87,6	108,1	247,5
	<i>Import</i>	14,7	8,7	7,5
	Qirg'iz Respublikasi	166,8	182,5	230,2
	<i>Eksport</i>	143,9	161,7	205,8
	<i>Import</i>	22,9	20,8	24,4
	Rossiya Federatsiyasi	172,6	204,9	170,8
	<i>Eksport</i>	51,5	53,2	55,1
	<i>Import</i>	121,1	151,7	115,7
	Turkiya	37,6	48,6	65,5
	<i>Eksport</i>	10,8	7,9	17,9
	<i>Import</i>	26,8	40,7	47,6
	AQSh	45,4	13,5	53,9
	<i>Eksport</i>	0,3	0,3	0,3
	<i>Import</i>	45,1	13,2	53,6
	Germaniya	15,3	13,2	15,9
	<i>Eksport</i>	0,4	0,1	0,9
	<i>Import</i>	14,9	13,1	15,0
	Xindiston	7,5	8,9	12,0
	<i>Eksport</i>	0,0	0,2	0,2
	<i>Import</i>	7,5	8,7	11,8
	Ukraina	7,9	9,7	11,8
	<i>Eksport</i>	5,3	8,2	9,1
	<i>Import</i>	2,6	1,5	2,7

ANDIJON VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

	Davlatlar	2019- y.	2020- y.	2021- y.
	Tailand	4,8	48,6	11,2
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	4,8	48,6	11,2
	Chexiya	10,0	15,7	10,9
	<i>Eksport</i>	0,0	0,1	0,0
	<i>Import</i>	10,0	15,6	10,9
	Italiya	11,2	8,7	10,7
	<i>Eksport</i>	0,1	0,6	2,2
	<i>Import</i>	11,1	8,1	8,5
	Braziliya	9,4	14,0	9,6
	<i>Eksport</i>	0,1	-	0,0
	<i>Import</i>	9,3	14,0	9,6
	Polsha	5,8	6,6	9,0
	<i>Eksport</i>	0,2	0,4	1,0
	<i>Import</i>	5,6	6,2	8,0
	Eron Islom Respublikasi	5,4	3,1	7,8
	<i>Eksport</i>	2,6	1,0	0,5
	<i>Import</i>	2,8	2,1	7,3
	Shveysariya	17,3	0,6	5,9
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	17,3	0,6	5,9
	Slovakiya	2,4	4,6	4,9
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	2,4	4,6	4,9
	Avstriya	5,5	3,0	4,7
	<i>Eksport</i>	-	-	0,1
	<i>Import</i>	5,5	3,0	4,6
	Fransiya	1,6	0,9	4,5
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	1,6	0,9	4,5

ANDIJON VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI

(yanvar-sentabr 2021- yil) *

	Mln. AQSh dollari	O'sish sur'ati, % da
Andijon viloyati	2 171,7	108,6
Andijon sh.	249,1	82,7
Xonobod sh.	74,4	140,8
tumanlar :		
Oltinko'l	31,1	108,5
Andijon	54,4	102,6
Baliqchi	6,4	105,0
Bo'ston	18,3	140,3
Buloqboshi	12,4	116,2
Jalaquduq	32,7	176,3
Izboskan	12,9	81,2
Ulug'nor	20,0	160,7
Qo'rg'ontepa	38,6	90,0
Asaka	1 451,2	112,1
Marhamat	20,8	121,8
Shahrixon	49,8	165,3
Paxtaobod	12,8	72,7
Xo'jabod	84,8	100,9

Eng yuqori hajm,
mln. AQSh dollari

Asaka – 1 451,2

Andijon sh. – 249,1

Xo'jabod – 84,8

Eng quyi hajm,
mln. AQSh dollari

Paxtaobod – 12,8

Buloqboshi – 12,4

Baliqchi – 6,4

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Asaka **66,8** % ulush bilan **1 451,2** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng quyi ulushni Baliqchi **0,3** % ulush bilan **6,4** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

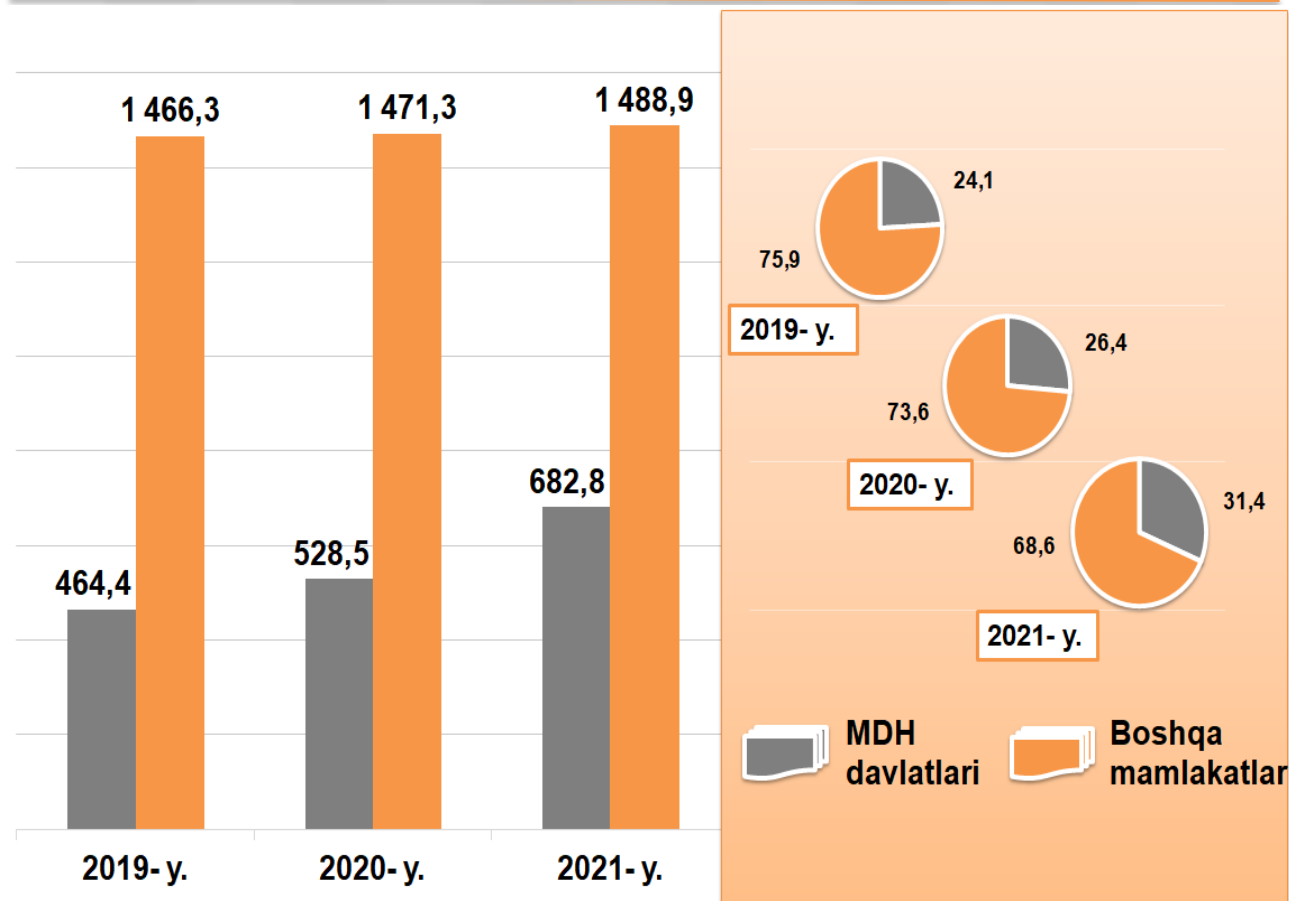
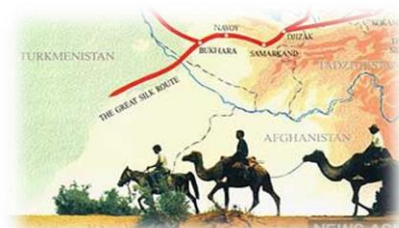

Andijon viloyati tashqi savdo aylanmasining uchdan bir qismi MDH davlatlariga to'g'ri keladi va bu ko'rsatkich so'nggi yillarda biroz o'zgardi.

Viloyatimizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlari natijasida, 2021-yilning yanvar-sentabr oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi **31,4** % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi 2020- yilga nisbatan ulushi **5,0** % ga kamaygan.

ANDIJON VILOYATIING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI

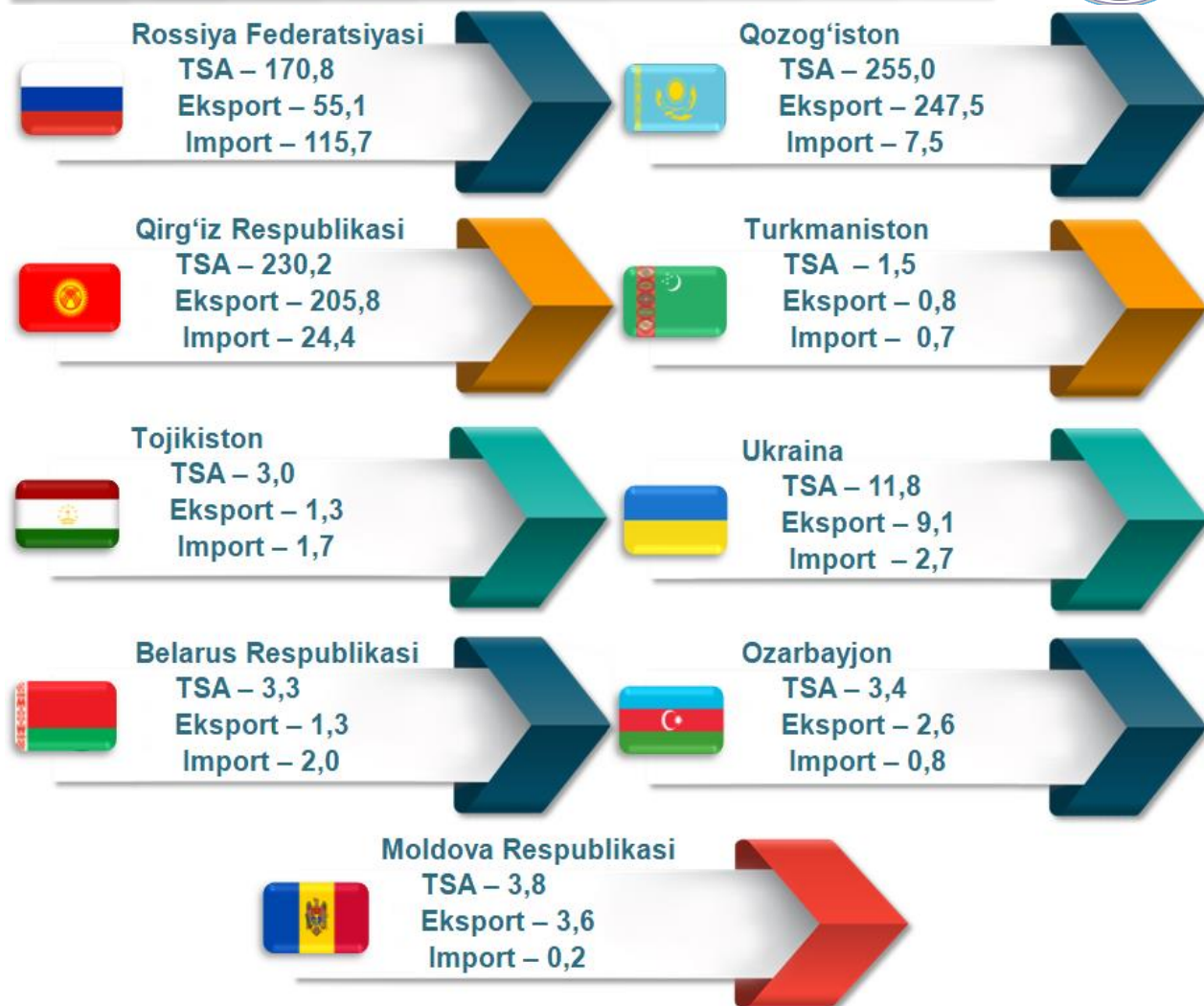
(yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

Boshqa xorijiy davlatlarning TSA si 2021- yilning yanvar-sentabr oylarida 2020- yilga nisbatan **17,6** % ga ko'paydi va jami TSA'dagi ulushi **68,6** % ni tashkil etdi.

ANDIJON VILOYATINING MDH MAMLAKATLARI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI (2021- yil yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

1992-yil 4- yanvarda O'zbekiston Respublikasi MDH (Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligi)ga a'zo bo'ldi. Andijon viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2021- yil yanvar-sentabr holatiga **682,8** mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Shundan eksport –**527,2** mln. AQSh dollariga yetgan bo'lsa, import – **155,7** mln. AQSh dollari qiymatida qayd etildi.

Andijon viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Qozog'iston (**37,4** %), Qirg'iz Respublikasi (**33,7** %), Rossiya Federatsiyasi (**25,0** %), Ukraina (**1,7** %) davlatlari bilan qayd etildi.

ANDIJON VILOYATI EKSPORTI

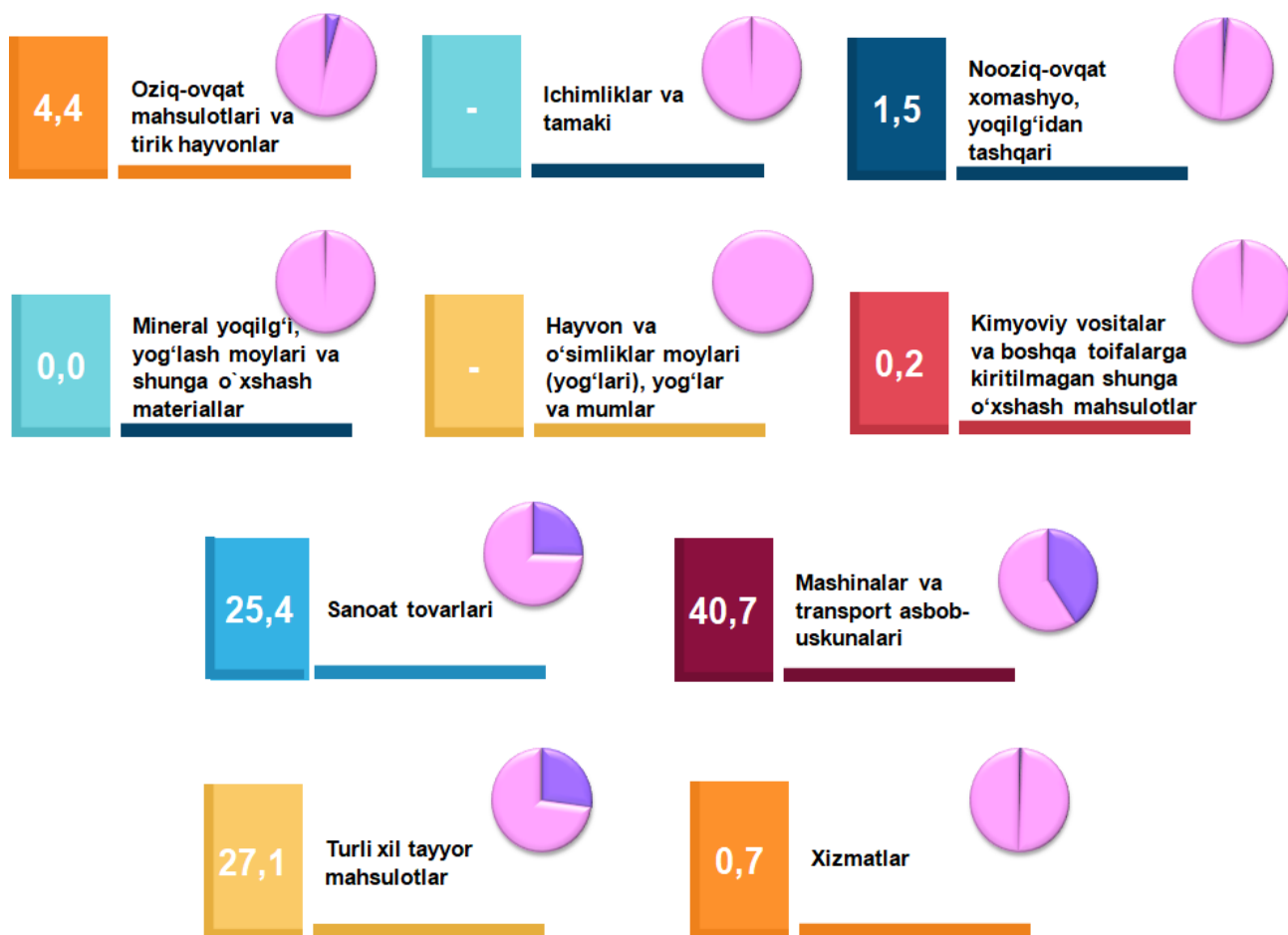
(2021- yil yanvar-sentabr)

Joriy yilning yanvar-sentabr oylarida viloyatning eksportyorlari soni **397** tani tashkil etib, ular tomonidan **629,3** mln. AQSh dollari (qimmatbaho metallar eksportidan tashqari) qiymatidagi (2020 - yilning mos davriga nisbatan **55,9 %** ga o'sdi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST BO'YICHA EKSPORT TARKIBI

(2021- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

Eksport tarkibida tovarlar ulushi **99,3 %** ni tashkil etib, ular mashinalar va transport asbob – uskunolari (**40,7 %**), turli xil tayyor mahsulotlar (**27,1 %**), sanoat tovarlari (**25,4 %**) va oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**4,4 %**), nooziq-ovqat xomashyo (**1,5 %**) hamda kimyoviy vositalar (**0,2 %**) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

ANDIJON VILOYATI XSST BO'YICHA EKSPORT TARKIBI *(yanvar-sentabr, yillar kesimida)*

XSST tarkibi	Mln. AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nis- batan. % da	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Jami eksport	403,5	629,2	97,1	155,9	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	45,3	27,9	52,9	61,6	11,2	4,4
Ichimliklar va tamaki	0,3	0,1	2,0 b.	44,0	0,1	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	23,8	9,1	80,0	38,3	5,9	1,4
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,0	0,1	28,1	51,1 b.	0,0	0,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,2	0,0	43,8	0,2	0,1	0,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	1,9	1,3	191,7	68,9	0,5	0,2
Sanoat tovarlari	84,5	159,5	67,2	188,8	20,9	25,4
Mashinalar va transport asbob- uskunalari	124,3	256,0	136,8	2,1 b.	30,8	40,7
Turli xil tayyor buyumlar	120,5	170,8	152,5	141,7	29,9	27,1
Xizmatlar	2,7	4,4	89,7	166,1	0,7	0,7

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI (2021- yil yanvar-sentabr)

XSST bo'limi nomi	Ming. AQSh dollari	2020- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	24 938,3	58,1
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	1 231,2	177,2
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	582,7	177,0
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan maxsulotlar	473,6	55,4
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	119,5	44,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	6 983,7	131,1
Moy olinadiga uruglar va mevalar	1 251,2	2,3 b.
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	839,6	4,7
56-bo'limga kiritilgandan tashqari o'g'itlar uchun xom- ashyo va mineral xom- ashyo (ko'mir, neft va qimmatbaxo toshlardan tashqari)	41,9	2,3 b.
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	84,0	51,1 b.
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	0,3	0,1
Qayta ishlangan hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,3	34,6
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Birlamchi shakldagi plastmassalar	432,3	139,8
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	290,8	124,5
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	240,4	61,6
Boshka joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va maxsulotlar	159,5	75,3

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI (2021- yil yanvar-sentabr)

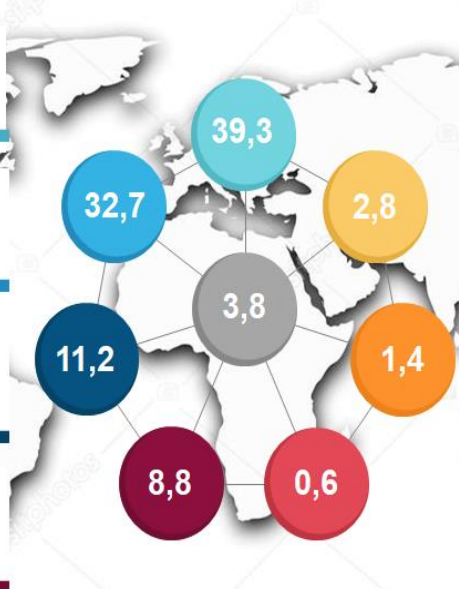
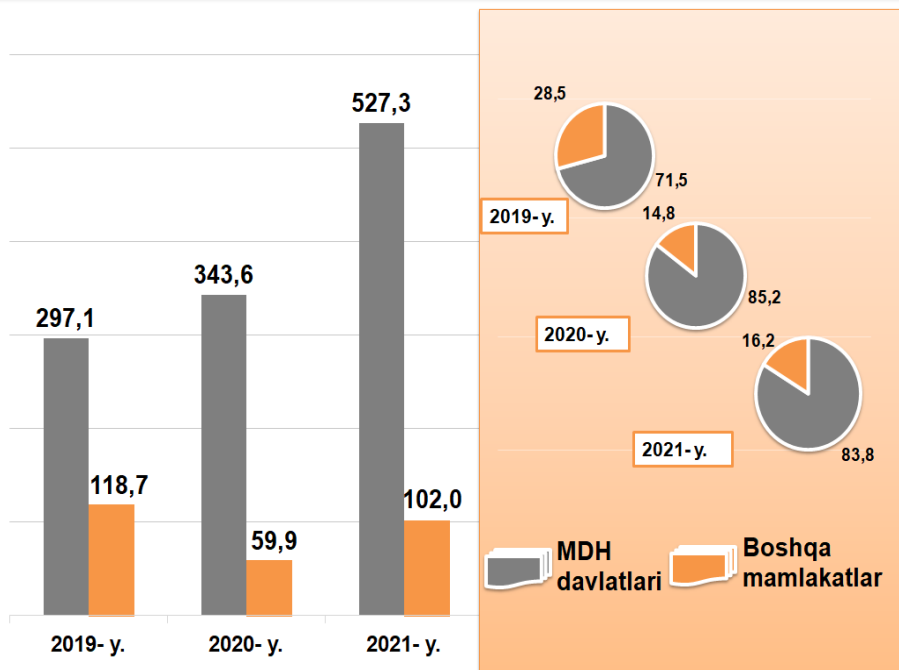
XSST bo'limi nomi	Ming. AQSh dollari	2020- yilga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	147 633,1	197,9
Metalldan tayyorlangan buyumlar	5 628,7	79,2
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	2 560,4	136,6
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar	1 824,9	7,6 b.
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Avtomobillar	242 561,2	2,2 b.
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblari va ularning ehtiyot qismlari	10 983,5	84,0
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	1 399,3	177,3
Elektr alokasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari uskunolari	485,5	50,4 b.
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	155 029,0	149,4
Poyabzal	9 611,0	84,1
Har xil tayyor buyumlar	3 494,8	84,4
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash buyumlar	1 543,1	2,5 b.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

So'nggi uch yilda MDH mamlakatlarga eksport hajmi ko'paydi va ularning jami eksportdagi ulushi 2019-yilning yanvar-sentabr-dagi **71,5 %** dan 2021-yilning yanvar-sentabrida **83,8 %** ga yetdi. Mos ravishda boshqa mamlakatlarning jami eksportdagi ulushi **28,5 %** dan **16,2 %** ga kamaydi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI
(2021- yil yanvar-sentabr, % da)

2021- yilning yanvar-sentabr oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Qozog'iston (eksport umumiy hajmining **39,3 %**), Qirg'iz Respublikasi (**32,7 %**), Xitoy Xalq Respublikasi (**11,2 %**), Rossiya Federatsiyasi (**8,8 %**), Turkiya (**2,8**), Ukraina (**1,4 %**) va Italiya (**0,6 %**) davlatlari saqlanib qolmoqda hamda ularning jami eksportdagi ulushi **96,2 %** ni tashkil etmoqda.

ANDIJON VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORT HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI *(yanvar-sentabr, yillar kesimida)*

Davlatlar	Mln. AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Qozog'iston	108,2	247,5	123,4	2,3 b.	2	1
Qirg'iz Respublikasi	161,7	205,8	112,4	127,3	1	2
Xitoy Xalq Respublikasi	42,6	70,4	44,7	165,2	4	3
Rossiya Federatsiyasi	53,2	55,1	103,4	103,6	3	4
Turkiya	7,9	17,9	72,5	2,3 b.	6	5
Ukraina	8,2	9,1	153,5	111,3	5	6
Moldova Respublikasi	1,9	3,6	85,5	190,2	9	7
Ozarbajjon	7,2	2,6	3,0 b.	36,6	7	8
Afg'oniston	2,1	2,5	55,6	118,3	8	9
Italiya	0,6	2,2	11,6 b.	371,7	15	10
Pokiston	0,0	2,1	0,7	282,4 b.	38	11
Belarus Respublikasi	1,6	1,3	72,5	86,1	11	12
Tojikiston	1,8	1,2	96,2	69,6	10	13
Polsha	0,4	1,0	191,5	2,5 b.	19	14
Germaniya	0,1	0,9	31,4	6,8 b.	26	15
Turkmaniston	0,0	0,9	20,4	46,9 b.	36	16
Latviya	0,6	0,6	58,5	103,5	13	17
Koreya Respublikasi	0,4	0,5	54,5	127,3	18	18
Eron Islom Respublikasi	1,0	0,5	40,2	49,5	12	19
Litva	0,6	0,5	4,6 b.	74,3	14	20

ANDIJON VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI (2021- yil yanvar-sentabr)

	Mln. AQSh dollari	O'sish sur'ati, % da
Andijon viloyati	629,2	155,9
Andijon sh.	71,5	141,4
Xonobod sh.	50,4	2,9 b.
<i>tumanlar :</i>		
Oltinko'l	20,7	99,0
Andijon	20,4	79,2
Baliqchi	3,5	71,9
Bo'ston	16,6	162,7
Buloqboshi	6,7	95,5
Jalaquduq	26,8	187,3
Izboskan	9,7	71,4
Ulug'nor	10,5	182,5
Qo'rg'ontepa	23,7	110,6
Asaka	267,5	190,3
Marhamat	11,9	103,2
Shahrixon	24,3	156,7
Paxtaobod	7,2	66,0
Xo'jaobod	56,6	173,7

Eng yuqori hajm,
mln. AQSh dollari

Asaka – 267,5

Andijon sh. – 71,5

Xo'jaobod – 56,6

Eng quyi hajm,
mln. AQSh dollari

Ulug'nor – 10,5

Buloqboshi – 6,7

Baliqchi – 3,5

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Asaka tumani **42,5** % ulush bilan **267,5** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyat eksporti tarkibida eng quyi ulushni Baliqchi tumani **0,6** % ulush bilan **3,5** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Viloyatdagi meva-sabzavot sektori shahar va tumanlarning oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda muhim segment hisoblanadi. Shuning uchun, bu sohada meva va sabzavot mahsulotlari ishlab chiqarishni jadal rivojlantirish uchun barcha choralar ko'rilmoqda, bu esa o'z natijalarini bermoqda.

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan **27,2 mln. AQSh dollari** qiymatli **55,5** ming tonnadan ziyod meva-sabzavot eksport qilingan. Bunda 2020- yilning mos davriga nisbatan **16,6 mln. AQSh dollarida** kamayish kuzatilib, **38,0 %** ga pasaydi. Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, **12,5 mln. AQSh dollariga** teng **35,4** ming tonna sabzavot, shuningdek, **12,4 mln. AQSh dollari** qiymatidagi **18,7** ming tonna mevalar eksport qilindi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2021- yil yanvar-sentabr)

Meva va rezavorlar

5 976,4 -
tonna
5 611,6-
ming
AQSh
dollar

Uzum

3 379,0-
tonna
2 925,2-
ming
AQSh
dollar

Qovun va tarvuz

9 352,7-
tonna
3 373,2-
ming
AQSh
dollar

Yer yong'oq

823,1 -
tonna
1 096,4 -
ming AQSh
dollar

Sabzavotlar

35 406,8 -
tonna
12 486,7 -
ming
AQSh
dollar

Qalampir

597,9 -
tonna
1 174,6 -
ming
AQSh
dollar

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Qirg'iz Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Germaniya, Latviya, Turkmaniston, Qozog'iston hamda Belarus Respublikasi davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois, eksport qilinayotgan meva va sabzavotlarning ulushi **4,3 %** ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2021- yil yanvar-sentabr)

Davlatlar	tonna	ming AQSh dollari	ulushi, % da *
 Qirg'iz Respublikasi	38 080,5	16 320,5	65,4
 Rossiya Federatsiyasi	13 451,8	7 191,2	28,8
 Germaniya	198,0	515,2	2,1
 Latviya	996,9	333,3	1,3
 Turkiya	80,5	154,1	0,6
 Turkmaniston	790,7	110,2	0,4
 Moldova Respublikasi	120,5	69,1	0,3
 Qozog'iston	99,6	54,0	0,2
 Ukraina	150,2	52,3	0,2
 Armaniston	44,0	47,9	0,2
 Belarus Respublikasi	90,8	37,3	0,1
 Avstriya	14,4	18,5	0,1
 Koreya Respublikasi	14,8	14,1	0,1
 AQSH	20,9	11,4	0,0
 Xitoy Xalq Respublikasi	25,0	9,3	0,0

* qiymat ifodasidan

Meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Qirg'iz Respublikasiga to'g'ri keladi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining **(65,4 %)**i), bu Rossiya Federatsiyasiga eksport hajmidan **2,3** baravar ko'pdir.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

To'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining oshishi bevosita paxta xom-ashyosi o'rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlarning natijasi ekanini ko'rish mumkin. Jumladan, joriy yilda **305,0** mln. AQSh dollarilik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning **48,5** % ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan **68,4** % ga o'sdi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (**50,8** %), paxtadan yigirilgan ip (**29,9** %) asosiy ulushni egallagan yil boshidan **262** turdagi to'qimachilik mahsulotlari dunyoning **25** ta davlatiga eksport qilindi.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, ming. AQSh dollari)

		2019-yil	2020-yil	2021-yil
Tovarlar nomi		185 821,6	181 144,5	304 961,1
	Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	62 120,6	102 588,8	154 817,0
	Paxtadan yigirilgan ip	107 591,4	50 038,7	91 195,6
	Naqshli mato	2 636,1	1 4558,1	31 709,9
	Boshqa to'qimachilik mahsulotlari	1 136,8	3 221,6	9 644,4
	Paxta mahsulotlari	3 757,2	1 556,3	4 460,7
	Paxtadan gazlamalar	692,9	2 959,6	6 113,9
	Ipak va ipak mahsulotlari	7 618,8	5 643,4	4 615,2
	Gilamlar	1,2	5,0	678,6
	Boshqalar	266,6	573,0	1 725,8

DAVLATLAR KESIMIDA TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

		2019- yil	2020- yil	2021- yil
	Qirg'iz Respublikasi	40,6	88,3	155,3
	Xitoy Xalq Respublikasi	94,4	42,6	70,1
	Rossiya Federatsiyasi	31,3	32,9	37,3
	Turkiya	4,6	6,8	15,4
	Qozog'iston	6,1	2,4	7,9
	Ukraina	1,8	2,0	5,2
	Moldova Respublikasi	2,2	1,9	3,5
	Italiya	0,1	0,6	2,2
	Ozarbayjon	0,7	0,5	2,0
	Pokiston	-	-	1,9
	Polsha	-	0,4	1,0
	Belarus Respublikasi	0,7	0,5	0,9
	Eron	2,1	0,9	0,5
	Ruminiya	0,2	0,2	0,4
	Vetnam	-	0,1	0,4
	Boshqa davlatlar	0,9	0,7	0,9

To'qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Qirg'iz Respublikasi (**155,3** mln. AQSh dollari – **50,9** %), Xitoy Xalq Respublikasi (**70,1** mln. AQSh dollari – **23,0** %), Rossiya Federatsiyasi **37,3** mln. AQSh dollari – **12,2** %) va Turkiya (**15,4** mln. AQSh dollari – **5,1** %) davlatlari hissasiga to'g'ri keldi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI

(2021- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

Moliyaviy xizmatlar 36,0 %

Transport xizmatlari 29,2 %

Ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish boshqa joyda tafsiflanmagan 20,7 %

Safarlar (turizm) 14,1 %

Xizmatlar eksporti hajmi **4,4** mln. AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining **0,7** % ini tashkil etib, 2020 - yilga nisbatan **66,1** % ga o'sganligi kuzatildi. Moliyaviy xizmatlar (**36,0** %), transport xizmatlari (**29,2** %), ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish boshqa joyda tafsiflanmagan (**20,7** %) hamda safarlar (turizm) (**14,1** %) hissasiga to'g'ri kelgan.

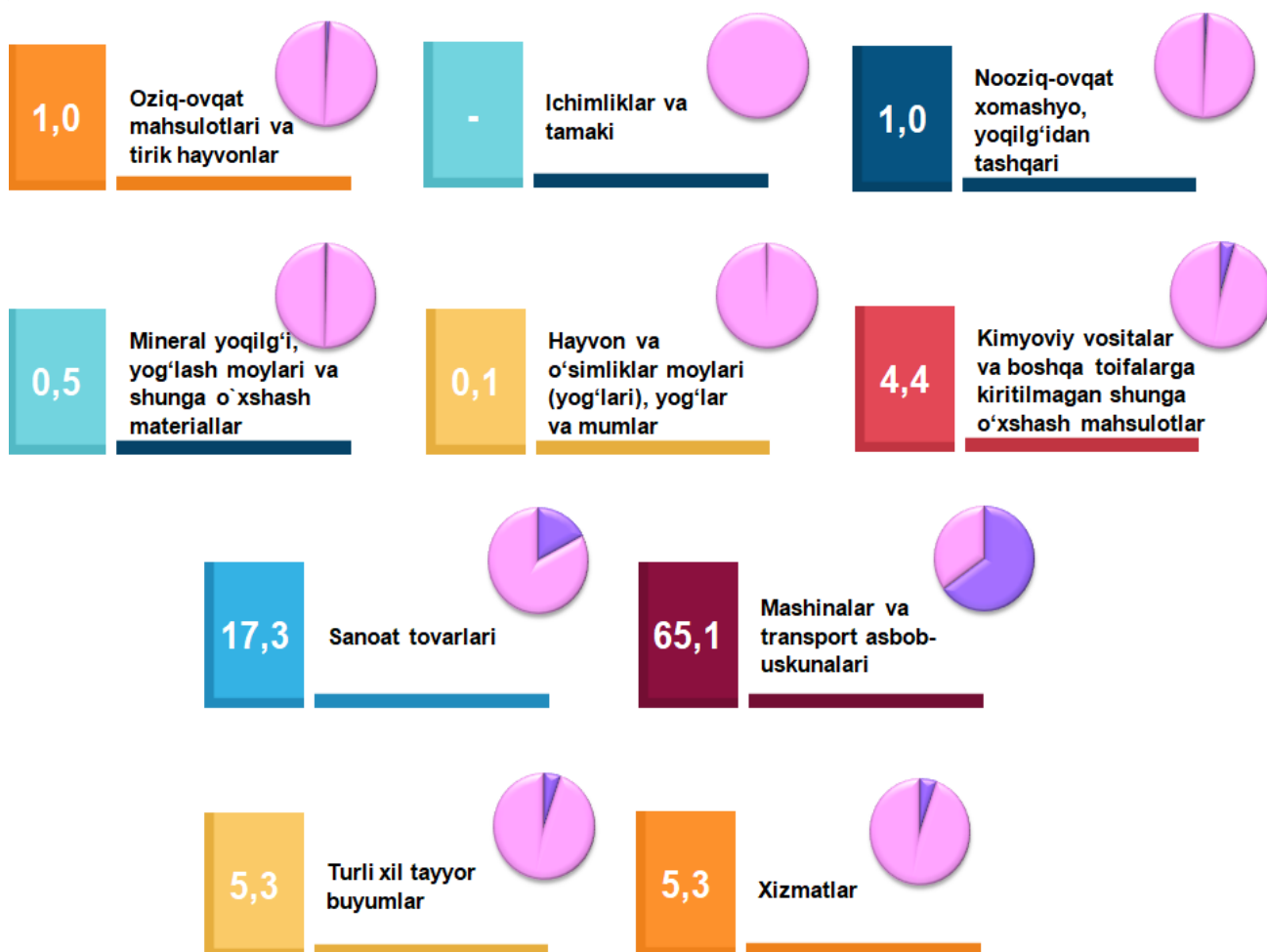
ANDIJON VILOYATINING IMPORTI (2021- yil yanvar-sentabr)

2021 - yilning yanvar-sentabr oylarida import hajmi **1 542,4** mln. AQSh dollarini va 2020- yilga nisbatan **96,6** % ga etdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob - uskunalari (**65,1** %), sanoat tovarlari (**17,3** %), turli xil tayyor buyumlar (**5,3** %) hamda kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (**4,4** %) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI (2021- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2021- yilning yanvar-sentabrda import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan **66,8** mln. AQSh dollariga kamaydi va **1 460,4** mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa **82,0** mln. AQSh dollariga yetdi.

ANDIJON VILOYATI XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI (yanvar-sentabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Mln. AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nis- batan. % da	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Jami import	1 596,2	1 542,4	105,4	96,6	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	15,1	15,0	97,3	99,7	0,9	1,0
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	94,7	10,0	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	20,8	14,8	171,3	71,5	1,3	1,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	8,8	7,9	102,1	89,2	0,6	0,5
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	2,0	1,1	2,3 b.	55,4	0,1	0,1
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	78,5	68,1	98,4	86,7	4,9	4,4
Sanoat tovarlari	306,7	267,0	104,7	87,1	19,2	17,3
Mashinalar va transport asbob- uskunalari	1 006,6	1 004,1	112,1	99,7	63,1	65,1
Turli xil tayyor buyumlar	88,7	82,4	100,3	92,9	5,6	5,3
Xizmatlar	69,0	82,0	58,2	118,9	4,3	5,3

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2021- yil yanvar-sentabr)

XSST bo'limi nomi	Mung. AQSh dollari	2020-yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Tirik hayvonlar	7 413,6	110,9
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	2 180,8	76,4
Sabzavotlar va mevalar	1 880,2	2,2 b.
Kofe , choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	1 346,1	111,4
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	3,9	10,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Probka va yog'och-taxtalar	4 534,6	35,8
Tabiiy kauchuk (sun'iy va regeneratsiya qilingan rezina ham)	3 440,8	125,6
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	2 196,9	83,9
56-bo'limga kiritilgandan tashqari o'g'itlar uchun xom- ashyo va mineral xom- ashyo (ko'mir, neft va qimmatbaxo toshlardan tashqari)	1 827,9	2,2 b.
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Ko'mir, koks va briketlar	5 876,1	88,7
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash metallar	2 025,8	90,6
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	1 047,5	52,9
Hayvonlar va o'simliklar moylari va yog'lari, qayta ishlangan	49,9	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Birlamchi shakldagi plastmassalar	30 692,0	102,2
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	11 067,0	63,9
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	10 519,2	89,1
Organik kimyo moddalari	4 932,9	63,7

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2021- yil yanvar-sentabr)

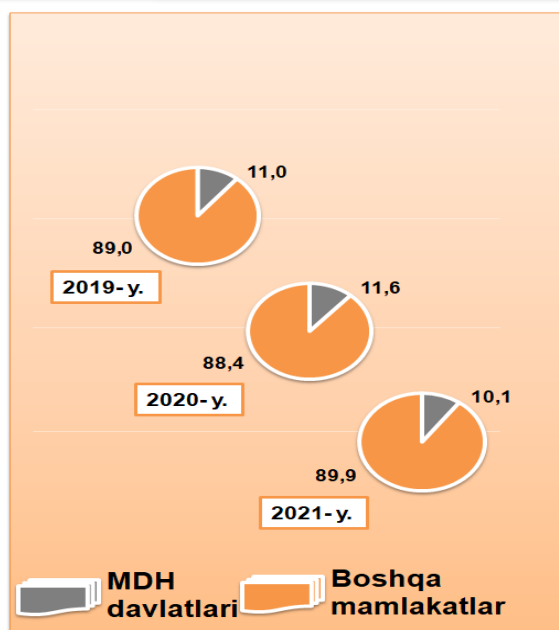
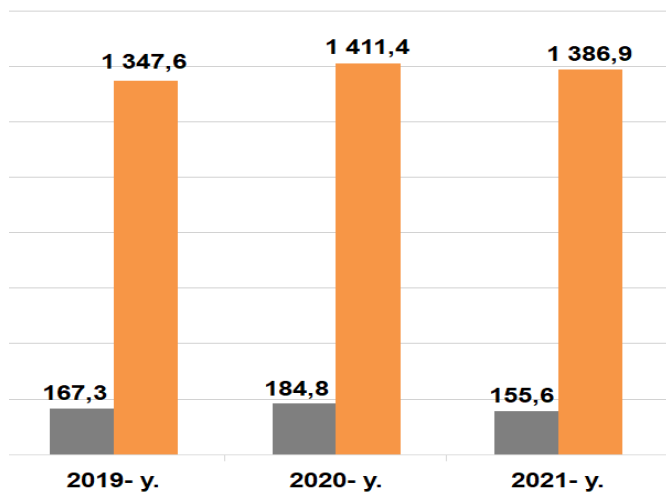
XSST bo'limi nomi	Ming. AQSh dollari	2020- yilga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	87 332,4	75,2
Rezina buyumlari, boshqa joyda tasniflanmagan tasniflanmagan	65 940,8	91,3
Metaldan tayyorlangan buyumlar	56 119,4	93,7
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	28 181,7	99,1
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Avtomobillar	666 908,7	90,6
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	121 870,5	126,3
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	120 211,7	128,7
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblari va ularning ehtiyot qismlari	42 970,2	112,1
Turli xil tayyor buyumlar		
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	27 627,2	133,7
Har xil tayyor buyumlar	27 126,7	82,7
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga oxshash tikilgan mebel	22 805,0	81,4
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	2 669,3	49,1

Umumiy tovarlar importi o'tgan yilga nisbatan kamayishiga qaramay ayrim tovar guruhlarida o'sish kuzatildi. Masalan, sabzavot va mevalar – **1 880,2** ming. AQSh dollari (o'sish – **2,2 b.**), 56-bo'limga kiritilgandan tashqari o'g'itlar uchun xom-ashyo va mineral xom-ashyo (ko'mir, neft va qimmatbaxo toshlardan tashqari) – **1 827,9** ming. AQSh dollari (o'sish – **2,2 b.**), maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari – **27 627,2** ming. AQSh dollari (o'sish – **133,7 %**).

MDH mamlakatlaridan import ulushi 2020- yilning shu davriga nisbatan **1,5 %** ga kamaygani kuzatildi. 2019- yilning shu davriga nisbatan **0,8 %** ga pasayish qayd etildi va ularning tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2021- yil yanvar-sentabr natijalariga ko'ra **10,0 %** ni tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

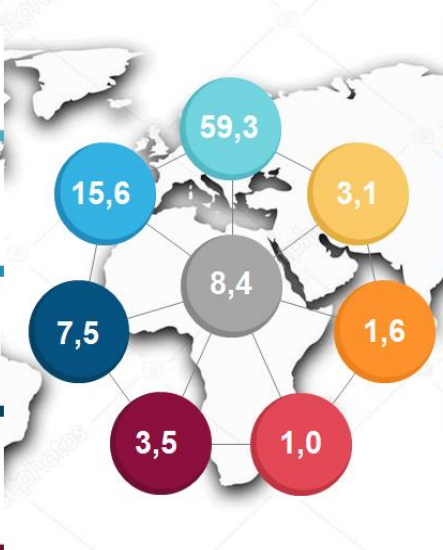
(yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

2021- yilning yanvar-sentabr oylari yakuni bo'yicha Andijon viloyatida **60** davlatdan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Koreya Respublikasi, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, AQSh, Turkiya, Qirg'iz Respublikasi va Tailand) jami importning **91,6 %** ulushini tashkil qildi, bu **1 411,8** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR-NING ULUSHI
(2021- yil yanvar-sentabr, % da)

ANDIJON VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN IMPORT HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-sentabr, yillar kesimida)

Davlatlar	Mln. AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Koreya Respublikasi	1 009,9	915,0	99,0	90,6	1	1
Xitoy Xalq Respublikasi	197,9	240,5	159,8	121,6	2	2
Rossiya Federatsiyasi	151,7	115,7	125,2	76,3	3	3
AQSh	13,1	53,6	29,2	4,1 b.	9	4
Turkiya	40,7	47,6	151,9	116,9	5	5
Qirg'iz Respublikasi	20,8	24,4	90,8	117,2	6	6
Germaniya	13,1	15,0	87,9	115,1	10	7
Hindiston	8,7	11,8	115,4	136,0	12	8
Tailand	48,6	11,2	10,1 b.	23,1	4	9
Chexiya Respublikasi	15,6	10,9	156,8	69,7	7	10
Braziliya	14,0	9,6	150,7	68,4	8	11
Italiya	8,2	8,5	73,1	104,2	13	12
Polsha	6,2	8,0	109,7	129,6	14	13
Qozogiston	8,7	7,5	59,3	85,8	11	14
Eron (Islom Respublikasi)	2,1	7,3	72,0	3,5 b.	20	15
Shveysariya	0,6	5,9	3,6	9,5 b.	33	16
Slovakiya	4,6	4,9	189,8	107,2	16	17
Avstriya	3,0	4,6	54,7	153,3	17	18
Fransiya	0,9	4,5	58,5	5,0 b.	31	19
Meksika	5,0	4,1	108,9	81,8	15	20

ANDIJON VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI

(2021- yil yanvar-sentabr)

	Mln. AQSh dollari	O'sish sur'ati, % da
Andijon viloyati	1 542,4	96,6
Andijon sh.	177,6	70,9
Xonobod sh.	24,0	68,1
tumanlar:		
Oltinko'l	10,4	134,2
Andijon	34,0	124,7
Baliqchi	2,9	241,6
Bo'ston	1,7	59,4
Buloqbo'shi	5,7	155,4
Jalaquduq	6,0	139,5
Izboskan	3,2	138,6
Ulug'nor	9,5	142,1
Qo'rg'on-tepa	14,9	69,4
Asaka	1 183,8	102,5
Marhamat	9,0	159,8
Shahrixon	25,5	174,6
Paxtaobod	5,6	83,9
Xo'jaobod	28,2	54,8

**Eng yuqori hajm,
mln. AQSh dollari**

Asaka – 1 183,8

Andijon sh. – 177,6

Andijon – 34,0

**Eng quyi hajm,
mln. AQSh dollari**

Paxtaobod – 5,6

Baliqchi – 2,9

Bo'ston – 1,7

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Asaka tumani **76,7 %** ulush bilan **1 183,8** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyat importi tarkibida eng quyi ulushni Bo'ston tumani **0,1 %** ulush bilan **1,7** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI

(2021- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

2021- yilning yanvar-sentabr oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi **82,0** mln. AQSh dollarini yoki jami import hajmining **5,3** % ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan **18,9** % ga o'sgan. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushni intellektual mulkdan foydalanganlik bilan bog'liq xizmatlar (**48,7%**), boshqa tadbirkorlik bilan bog'liq xizmatlar (**41,5** %), ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish xizmatlari (**7,6** %) va transport xizmatlari (**1,2%**) ga tegishli bo'ldi.

Intellektual mulkdan
foydalanganlik bilan bog'liq
xizmatlar

48,7

Boshqa tadbirkorlik bilan
bog'liq xizmatlar

41,5

Ta'mirlash va texnik xizmat
ko'rsatish xizmatlari

7,6

Transport xizmatlari

1,2

Telekommunikatsiya, kompyuter
va axborot xizmatlari

1,0

MASHINALAR VA TRANSPORT ASBOB-USKUNALARI IMPORTI

2021- yil yanvar-sentabr oylarida import tarkibida mashinalar va transport asbob - uskunalari hajmi **1 004,1** million AQSh dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan **0,3** foizga kamaydi va importning umumiy hajmidagi ulushi **65,1** % ga yetdi.

Import tarkibida asosiy ulushni tashkil qilayotgan mashinalar va transport asbob-uskunalar asosan qaysi davlatlardan viloyatimizga olib kirilayotganini quyidagi ma'lumotdan ko'rish mumkin.

MASHINA VA ASBOB-USKUNALAR IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2021-yil yanvar-sentabr)

69,0%
Koreya Respublikasi
693,2 mln.
AQSh dollari

16,0%
Xitoy Xalq Respublikasi
160,4 mln.
AQSh dollari

3,1%
Rossiya Federatsiyasi
31,2 mln.
AQSh dollari

2,9%
Turkiya
29,1 mln.
AQSh dollari

1,5%
AQSh
15,3 mln.
AQSh dollari

Mashina va transport uskunalari importi hajmining kamayishiga, avtomobillar (**9,4** foizga kamaygan), energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar (**24,8** foizga kamaygan), boshqa transport uskunalari (**58,3** foizga kamaygan).

SANOAT TOVARLARI IMPORTI

2021- yil yanvar-sentabr oylarida import tarkibida sanoat tovarlari hajmi **267,0** million AQSh dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan **12,9 %** ga kamaydi va importning umumiy hajmidagi ulushi **17,3 %** ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2021- yil yanvar-sentabr)

Koreya Respublikasi

89,6 mln. AQSh dollari
ulushi – 33,6 %

Rossiya Federatsiyasi

64,3 mln. AQSh dollari
ulushi – 24,1 %

Xitoy Xalq

Respublikasi

60,7 mln. AQSh dollari
ulushi – 22,8 %

Qirg'iz Respublikasi

18,2 mln. AQSh dollari
ulushi – 6,8 %

Chexiya

6,5 mln. AQSh dollari
ulushi – 2,4 %

Sanoat tovarlari importi asosan cho'yan va po'lat (**87,3** mln. AQSh dollari), rezina buyumlari (**65,9** mln. AQSh dollari), metallardan tayyorlangan buyumlar (**56,1** mln. AQSh dollari), to'qimachilik iplari, matolar, tayyor mahsulotlar (**28,2** mln. AQSh dollari), ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan buyumlar (**21,4** mln. AQSh dollari) va boshqalardan tashkil topgan.

**Tashqi iqtisodiy faoliyat va
savdo statistikasi bo'limi**
Tel.: (74) 224 82 57

